

S DRUGE STRANE LINIJE I najmanji pozitivni ishod za žrtvu nasilja daje nam snagu za svakodnevno nošenje s teškim iskustvima

PIŠE ADELA ZEMBER - 21.12.2020. 18:00

Like 4

ILUSTRACIJA / IZVOR: PIXABY.COM

I dok žrtva obiteljskog nasilja, bilo psihičkog, fizičkog, verbalnog, ekonomskog ili seksualnog, proživljava najgoru noćnu moru, bez povjerenja u institucije i sustav koji bi ju trebao zaštititi, potrebno je mnogo snage, smirenosti, edukacije, senzibilnosti i empatije onih

koji su s druge strane linije i svakodnevno žrtvama pružaju pomoć i podršku i zajedno s njima proživljavaju teške trenutke.

– Puno je teških priča i slučajeva koji me pogode. Ono što me uvijek pogodi je to da žrtva prvo zove nas jer nema baš povjerenja u institucije ili je sve to već prošla i nije vidjela u institucionalnom sustavu pristup koji bi joj odgovarao, nije stekla povjerenje u institucije, nego je zatražila dodatnu pomoć i javila se nama – rekla je **Maja, dugogodišnja volonterka**, a danas i zaposlenica Udruge HERA, jedine na koprivničko-križevačkom području koja žrtvama nasilja između ostalog pruža pomoć putem SOS telefona ili Savjetovališta.

– Priča koja mi se urezala u pamćenje dogodila se nedavno. Žrtva je žena, pripadnica nacionalne manjine, osoba je s invaliditetom, žrtva je seksualnog nasilja, ekonomski je bila ovisna o svom zlostavljaču koji negira kaznena djela za koja se vodi postupak protiv njega. Iz sigurnosnih razloga premještena je s jednog područja na drugo. Nezaposlena je, nema još uvjete za prijevremenu mirovinu, smještena je u udomiteljsku obitelj za odrasle. Ne može ostvariti svoja osnovna prava kao što je primjerice socijalna pomoć jer neki administrativni problemi nisu riješeni. Ne može promijeniti adresu jer za to mora otići na policiju što joj je otežano jer je osoba s invaliditetom, javnog prijevoza nema, a policiji zbog ove situacije s koronavirusom treba neko vrijeme da bi izašli na teren, uzeli otiske i napravili joj osobnu iskaznicu s kojom bi ona dalje mogla od nadležnog centra za socijalnu skrb tražiti jednokratnu novčanu pomoć i sva ostala prava iz socijalne domene koja joj pripadaju. To me pogodilo i isfrustriralo, jer žena je stvarno prošla pakao, našla je unutarnju snagu i sve to preživjela i pokušava si realizirati sva prava koja su joj zakonom propisana – objašnjava volonterka.

ILUSTRACIJA / IZVOR: PIXABAY.COM

Dodaje da su uvijek teške i mučne situacije ako je žrtva obiteljskog nasilja žena s djecom.

– Ako se to nasilje događalo neko vrijeme, djeca su mu sigurno svjedočila – napominje.

Kaže da su neki oblici nasilja toliko grozni da žrtva traži izmještanje u sklonište, odnosno sigurnu kuću, no dogodilo im se da je sustav zakazao i otkrio adresu skloništa.

– Žrtva je imala djecu koja su išla u školu, a škola je u eDnevniku pisala adresu skloništa što se nikako nije smjelo dogoditi. Uložimo napore da se netko negdje smjesti, da mu se pruži psihosocijalna pomoć i podrška, a onda sustav samo tako jednostavno to dovede u opasnost. Samim time u opasnost nije dovedena samo ona i njena djeca, nego sva ostala djeca i ostale korisnice tog smještaja – ističe.

Snagu i elan pronalaze u malim pozitivnim ishodima za žrtvu nasilja

Iako je svakodnevno suočena sa slučajevima nasilja u obitelji, mučnim i teškim pričama i iskustvima žrtava i ponekad bude teško sve to ostaviti iza sebe nakon radnog dana, svoj posao, odnosno poziv ne bi mijenjala.

– Odučila sam uložiti svoje slobodno vrijeme da bi stvarno nekome pomogla. To su ozbiljne stvari i stvarno morate biti senzibilizirani, educirani, smireni i spremni. Kad ste dobro

obučeni i educirani, to se može odraditi s jednom snagom i elanom. Nama je to svakodnevica, mi smo se odlučile za obavljanje tog poziva. Ono što koristimo kao svojevrsnu ventilaciju, odnosno olakšanje, su naše supervizije koje se održavaju jednom mjesečno. Sastanu se sve volonterke, prođemo kroz slučajeve, govorimo kako smo se osjećale, što smo radile, što mislimo da možda nismo ili jesmo dobro napravile. To je neka razmjena iskustava, ideja, znanja i informacija – pojašnjava volonterka.

A ono što joj daje snagu, jest pozitivan ishod i svaki mali pozitivni pomak.

– Kad nas korisnica nazove i kaže da je jučer imala psihološko savjetovanje pa da samo želi zahvaliti i kazati da joj je to sad dalo snagu za daljnje borbe, rasprave, poduzimanje svih radnji koje mora odraditi, to je ono što nam daje snagu. Ili pak činjenica kad se završi neki postupak koji za našu korisnicu završi pozitivno i povoljno pa ona bude zadovoljena pravdom koja se dogodila. To nam daje motivaciju za sve ostalo – zaključuje.

Nasilje ostavlja ožiljka i na tijelu i na duši

Ono što primjećuje u svom svakodnevnom radu sa žrtvama nasilja jest da nasilje ne bira spol, rod, vjeroispovijest, obrazovanje, dob...

– Nasilje ostavlja posljedice. Žrtvama se naruši samopoštovanje i samopouzdanje, u nekim se trenucima osjećaju izmanipulirano, iznevjereno, kao da su same, a to sigurno utječe na njihov socijalni odnos s okolinom – naglašava volonterka.

Koprivnička psihologinja **Nina Hrenić** na to dodaje da su posljedice brojne te da psihološko nasilje koje uključuje vrijeđanje, ponižavanje, stalno omalovažavanje, ismijavanje, ograničavanje slobode kretanja, kontrolu ili zabranu kontakata dovodi do brojnih psihičkih problema kod žrtava nasilja.

USTUPILA NINA HRENIĆ.

– Žrtve nasilja često osjećaju krivnju, misle da su one učinile nešto pogrešno, osjećaju se bespomoćno, depresivno, tjeskobno, besperspektivno, niskog su samopoštovanja, loše slike o sebi – njihovo mentalno zdravlje ozbiljno je narušeno – ističe Hrenić.

No, nisu žrtve jedine na koje nasilje u obitelji ostavlja velike posljedice.

– Situacije u kojima djeca svjedoče nasilju, za njih su visoko frustrirajuća, traumatična i sami su preplavljeni osjećajem straha, nemoći, bespomoćnosti i duboke nesigurnosti. Za njih, njihov dom nije sigurno mjesto. Osim toga, majke koje su žrtve partnerskog nasilja često mogu biti emocionalno distancirane, nervozne, okupirane svojim brigama, bespomoćne i kao takve ne mogu svojoj djeci pružiti podršku i brinuti o njihovim potrebama što ima štetan utjecaj na djetetov psihički razvoj. Istraživanja pokazuju da djeca koja su svjedočila nasilju nad majkom postaju kolateralne žrtve i pokazuju povećanu vjerojatnost da će doživljena iskustva ponoviti u kasnijem životu – objašnjava psihologinja.

Na tragu toga, Hrenić navodi da su počinitelji nasilja često i sami u djetinjstvu bili izloženi nasilju ili su bili svjedoci nasilja, pa se tako nasilje, kao način izražavanja frustracije ili moći nad drugom osobom uči po modelu i transgeneracijski prenosi.

Dodaje da nasilje ostavlja ožiljke na tijelu i na duši, ali moguće je uz pomoć stručnjaka izgraditi samopoštovanje, oporaviti se, raditi na sebi, izrasti, povratiti izgubljen osjećaj moći i kontrole, osvijestiti odgovornosti.

– Nema opravdanja za nasilje. Za nasilje je isključivo odgovoran počinitelj – zaključuje Hrenić i napominje da svatko od nas treba pokazati brigu za žrtvu, osnažiti ju i ohrabriti da

zatraži stručnu pomoć, dati joj do znanja da je vrijedna, važna, jedinstvena te da zaslužuje poštovanje i razumijevanje.

Važno je, kaže Hrenić, ne stigmatizirati, omogućiti joj utočište gdje će moći pronaći sigurnost, zaštitu, poduku i savjetovanje.

SOS telefon prošle godine zaprimio 160 poziva, tijekom proljetnog lockdowna broj poziva se prepolovio

Upravo su SOS telefon i Savjetovalište Udruge HERA mjesto na kojem žrtve nasilja mogu potražiti i dobiti pomoć.

– SOS telefon obuhvaća savjetovanje u kriznim situacijama putem telefona, osnaživanje, podršku, informiranje žrtava o mogućnostima ostvarivanja pravne i psihosocijalne pomoći u okviru i izvan sustava socijalne skrbi te upućivanje u Savjetovalište Udruge ili druge institucije sustava ili organizacije. Putem SOS telefona svaki radni dan od ponedjeljka do petka od osam do 20 sati žrtve nasilja, članovi obitelji ili bliske osobe žrtve mogu zatražiti pomoć, savjet, informaciju i podršku koju pružaju zaposlene osobe Udruge te volonterke educirane za rad na SOS telefonu – objašnjava predsjednica Udruge **Marina Švagelj Jažić**.

MARINA ŠVAGELJ-JAŽIĆ. SNIMIO MARKO POSAVEC.

Kaže da je prošle godine bilo 160 poziva na SOS telefon, a najviše je pruženo emocionalne podrške. Pritom, njih 107 tražilo je savjete i informacije, od toga 98 žena i devet muškaraca.

– Ove godine, posebno od kada su u ožujku nastupile određene preporuke oko novonastale situacije koronavirusa, a tu prvenstveno mislim na ograničenost kretanja, bilježimo smanjeni broj poziva od strane žena žrtava nasilja, a koji bi se odnosili na prijavu, ali to nije ništa čudno s obzirom na to da su žrtve neprestano bile u blizini nasilnika i u nemogućnosti nesmetano razgovarati te potražiti pomoć i podršku. Broj poziva se prepolovio. U prvom tjednu izdanih preporuka imale smo povećani intenzitet poziva koji su se odnosili na rad institucija posebno sudova. S obzirom na to da mi žrtve pratimo na sudove mnoge su nam se žene obraćale zbog odlazaka na sudove odnosno otkazivanja rasprava. Upravo ograničenost rada pravosudnih institucija otežavala je i situaciju mnogim ženama pogotovo u postupcima odlučivanja o skrbništvu te susreta i druženja djeca s onim roditeljem s kojim dijete ne živi – kazala je Švagelj Jažić.

Kada je riječ o Savjetovalištu, Švagelj Jažić ističe da je prošle godine ostvareno 60 savjetovanja.

– U najvećem broju slučajeva savjetovanje su tražile žene, ali i četiri muškarca. Pomoć i

podršku u Savjetovalištu pružaju zaposlene osobe te stručne suradnice psihologinja, pravica i socijalna radnica. Najčešća pitanja su vezana uz postupak brakorazvodne parnice, na koji način se pokreće parnica, može li supružnik oduzeti djecu, traženja besplatne pravne pomoći, psihološko osnaživanje, prava iz sustava socijalne skrbi, prava iz drugih sustava i slično – rekla je Švagelj Jažić.

U prvih 10 mjeseci ove godine bilo je 113 savjetovanja u Savjetovalištu

Pogledamo li prvih 10 mjeseci ove godine, podaci pokazuju da je s listopadom u Savjetovalištu bilo 113 savjetovanja, a na SOS telefonu 171 poziv.

– Na SOS telefonu do kraja 10. mjeseca javile su nam se 122 žene i 24 muškarca. U Savjetovalištu je do kraja listopada uslugu koristilo 87 žena i 10 muškaraca. Od svih osoba koje su nam se predstavile njih 10 se izjasnilo kao osoba s invaliditetom – naglasila je volonterka Maja i napomenula da korisnicama i korisnicima uvijek pristupaju s povjerenjem, ne ispituju previše, puštaju da oni sami kažu svoju priču, ako žele ostati anonimni, ne inzistiraju na otkrivanju identiteta, mjesta boravišta, prebivališta, statusa obrazovanja, bračnog statusa i slično.

Iznijela je još neke statističke podatke za prvih 10 mjeseci ove godine: bilo je 90 posto telefonskih i 10 posto direktnih savjetovanja, puno je više poziva iz grada nego sa sela, 85,1 posto su pozivi iz Koprivničko-križevačke županije, 60 posto pozivatelja ponovo zove, 95 posto pozivatelja ima djecu, u 47,1 posto slučajeva počinitelj uvijek suprug, kada je riječ o oblicima nasilja 61,4 posto je nasilja u obitelji, 34,3 posto prijetnja, 12 posto psihičko nasilje, devet posto spolno zlostavljanje, šest posto uvreda, 4,3 posto trgovanje ljudima.

ILUSTRACIJA / IZVOR: PIXABAY.COM

Pružanje emocionalne i praktične podrške žrtvama i svjedocima kaznenih djela

Spomenimo da, osim SOS telefona i Savjetovališta, Udruga HERA već treću godinu provodi program Mreža podrške i suradnje za žrtve i svjedoke kaznenih djela na području Koprivničko-križevačke i Bjelovarsko-bilogorske županije koji je financiran sredstvima Ministarstva pravosuđa. Osnovni cilj programa je osigurati pružanje pomoći i podrške žrtvama i svjedocima kaznenih djela u županijama u kojima nisu osnovani odjeli za podršku žrtvama i svjedocima.

– Sudjelovanje u sudskom postupku za žrtve i svjedoke može biti stresno i nelagodno iskustvo, a za pojedine žrtve teških kaznenih djela kazneni postupak može predstavljati i sekundarnu viktimizaciju. Podrška je usmjerena na žrtve koje su u prekršajnom ili kaznenom postupku te se zbog toga suočavaju s različitim poteškoćama, ali i na one osobe koje nisu prijavile kazneno djelo zbog straha, nelagode, nesigurnosti ili nepovjerenja u institucije. Nitko nije pripremljen da postane žrtva ili svjedok kaznenog djela, stoga je potpora od iznimne važnosti. Žrtve i svjedoci često se pitaju kako izgleda suđenje, što će se dogoditi ako se ne odazovu na sud, smiju li odbiti svjedočiti, koliko će se zadržati na sudu, kako

izgleda sudnica, tko se sve nalazi u sudnici, gdje mogu dobiti informacije o predmetu, koja prava imaju, ostvaruju li putni trošak i niz drugih pitanja – rekla je Švagelj Jažić.

Dodala je da kroz ovaj program žrtvama i svjedocima pružaju emocionalnu i praktičnu podršku, tehničke i praktične informacije te informacije o pravima, usluge pravnog i psihološkog savjetovanja, pratnju na sud, pratnju na policiju, državno odvjetništvo i/ili centre za socijalnu skrb, podršku ako kazneno djelo nije prijavljeno te podršku nakon završetka sudskog postupka koja se najčešće ostvaruje kroz psihološko savjetovanje.

– Usluge programa su za korisnike i korisnice besplatne. U prošloj godini pružene su 234 usluge podrške od toga 42 pratnje na sud, 32 usluge pravnog savjetovanja, 30 usluga psihološkog savjetovanja, dvije pratnje na druge institucije te ostale usluge, za 58 žena i 13 muškaraca. U najvećem broju slučajeva radi se o žrtvama i svjedocima kaznenog djela obiteljskog nasilja i kaznenog djela prijetnje – istaknula je.

ILUSTRACIJA / IZVOR: PIXABAY.COM

Partnerstvo s Udrugom Bolje sutra radi veće zaštite i pomoći žrtvama s invaliditetom

Uz to, od prošle godine Udruga HERA provodi i projekt Savjetovalište za žene žrtve nasilja i

žrtve obiteljskog nasilja.

– Njime želimo doprinijeti zaštiti žena žrtava nasilja i žrtava obiteljskog nasilja, povećati njihovo samopouzdanje dobivanjem informacija o ostvarivanju svojih prava te dobivanjem stručne savjetodavne, psihosocijalne i pravne pomoći. Projekt se provodi u partnerstvu s koprivničkim i križevačkim centrima za socijalnu skrb te Udrugom osoba s invaliditetom Bolje sutra grada Koprivnice. Namijenjen je ženama žrtvama nasilja, žrtvama obiteljskog nasilja, članovima obitelji i bliskim osobama žrtava kojima se pruža besplatno psihosocijalno, psihološko, pravno savjetovanje te stručna pomoć i podrška telefonskim putem ili direktno u uredu – pojasnila je Švagelj Jažić i kazala da posebnu dimenziju nasilje nad ženama i nasilje u obitelji ima kada su žrtve žene s invaliditetom u kojim slučajevima se očekuje posebna pažnja i postupanje.

Stoga su, kako kaže, uspostavile partnerstvo s Udrugom Bolje sutra zbog razmjene znanja, iskustva, ali i edukacije o specifičnostima rada s osobama s invaliditetom, posebno u slučajevima nasilja u obitelji.

– Suradnjom s nadležnim institucijama i organizacijama želimo doprinijeti razvoju učinkovitoga partnerstva s ciljem razvoja mreže socijalnih usluga za žrtve nasilja te prepoznavanje Udruge HERA kao relevantnog aktera u borbi protiv nasilja nad ženama te ostvarivanju ljudskih prava. Smatramo da samo zajednički, međusektorski pristup može doprinijeti unaprjeđenju standarda kvalitete pružanja usluge prevencije i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji – zaključila je Švagelj Jažić.

Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja kvalitetnog novinarstva Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora.

**Slani profiteroli s kremom od
ajvara**